

RFSU:S SEXUALPOLITISKA PRIORITERINGAR 2018 – 2019

För RFSU är sexualiteten politisk och en fråga om folkhälsa och välfärd. Det handlar om människors hälsa, välbefinnande och lust genom hela livet och ingår som en viktig del i folkhälsan. Sexualitet handlar om friheter och rättigheter, där rätten till kunskap, alla människors lika värde, jämställdhet och möjlighet att bestämma över sitt liv, sin familjebildning och sin reproduktion är grundläggande existentiella behov.

SEXUALUPPLYSNING

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

FAMILJEPOLITIK

SEXUALUPPLYSNING

En kunskapsbaserad och allsidig sexualupplysning främjar jämlikhet och jämställdhet. En bra sexualupplysning måste ge kunskap om hur kroppen fungerar, njutning, normer kring sexualitet och ömsesidighet och möjliggöra samtal om relationer och känslor bland mycket annat. Skolornas sex- och samlevnadsundervisning är central när det gäller att främja sexuell hälsa och förebygga sexuellt våld, trakasserier och kränkningar.

EN ALLSIDIG SEX- OCH SAMLEVNADSUNDERVISNING I SKOLAN FÖR ATT FÖREBYGGA SEXUELLT VÅLD

Sex- och samlevnadsundervisningen behöver för att bli framgångsrik utgå från ett främjande perspektiv och en positiv syn på sexualitet.

Genom kunskap om hur kroppen fungerar ges bättre förutsättningar för en god relation till den egna kroppen och synen på den som värdefull. Sexuella övergrepp och normer kring sexualitet måste diskuteras i undervisningen. I samtal om ömsesidighet kan man beröra situationer som inte är okej och träna på att skapa goda relationer.

RFSU kommer att arbeta för att en kunskapsbaserad och allsidig undervisning ska nå alla elever i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Nivån är idag ojämn och en bra sex- och samlevnadsundervisning når alldeles för få elever i Sverige och lärare saknar kunskap och verktyg för att säkerställa läroplanen.

RFSU VILL SE:

- Att sex- och samlevnadsundervisning införs som ett obligatoriskt ämne på lärarutbildningen samt att kompetensutveckling ges till dagens lärare.
- Tydlig styrning från rektorer för att säkerställa att alla lärare känner till och förstår sitt uppdrag att ta upp frågor om normer, hbtq, könsroller, sexualitet, identitet och relationer som en del av värdegrundsarbetet.
- Att eleverna involveras i skolans planering, genomförande och utvärdering av sex- och samlevnadsundervisningen.

INSATSER FÖR ATT NYA SEXUALBROTTS- LAGSTIFTNINGEN SKA FÅ NORMATIV VERKAN

Den nya sexualbrottslagstiftningen ska dra om gränsen för den sexuella integriteten och skicka tydliga signaler om att sex ska vara frivilligt och ömsesidigt.

Frågor om sex, kommunikation och gränser är centrala frågor i en god sexualupplysning och viktiga i att förebygga sexuella övergrepp. För att en ny lagstiftning ska få en normativ verkan måste den kombineras med förebyggande insatser och informationsinsatser.

Det våldsförebyggande arbetet måste också innefatta hur maskulinitet skapas och visa på den koppling som finns mellan maskulinitet, våld och sexuella övergrepp. RFSU kommer att arbeta för att förändra negativa beteenden och lyfta de goda sociala normerna.

RFSU kommer även att bidra med relevant kunskapsbaserad information om kropp och sexualitet

RFSU VILL SE:

- Att en ny frivillighetsbaserad lagstiftning kombineras med resurser för ett normförändrande arbete kopplat till sexualitet.
- Att den statliga planerade informationskampanjen ska nå alla unga i Sverige och visa på positiva sociala normer.
- Den nya lagstiftningen ska följas upp av forskare.

SEXUALUPPLYSNING

INSATSER MOT BEGRÄNSANDE OCH DESTRUKTIVA MASKULINITETSNORMER

Mäns och killars våld drabbar både tjejer, kvinnor, andra killar och män. Normer kopplat till maskulinitet drabbar både de som utsätts för våld men begränsar även kraftigt handlingsutrymmet för killar och män själva.

Normerna påverkar vilka förväntningar som finns, inte minst i frågor som rör sexualitet. Samtidigt med de destruktiva normerna finns också en ömsesidighetskultur och en vilja att handla gott i relation till andra.

RFSU kommer att kraftsamla för att åstadkomma en förändring av dagens maskulinitetsnormer och säkerställa att killar och män deltar i det förändringsarbete.

RFSU VILL SE:

Fler arenor där unga män får diskutera maskulinitetsnormer, t.ex. inom idrotten och övriga fritidssektorn, på institutioner och inom kriminalvården.

En ökad kunskap kring sambandet mellan maskulinitetsnormer och mäns våldsutövande.

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

Grundläggande för en god och jämlik sexuell och reproduktiv hälsa genom hela livet är befolkningens rätt till och statens skyldighet att tillgodose tillgången till en god hälso- och sjukvård och omsorg. Den sexuella och reproduktiva hälsan i Sverige är idag ojämlikt fördelad. Kunskap om sexualitet måste vara en central del inom hälso- och sjukvården för att möta de olika behov som finns.

GOD VÅRD I SAMBAND MED ABORT MÅSTE GARANTERAS

God vård i samband med abort måste garanteras. Sverige har en bra abortlag. Lagen säger att abortvården ska utgå ifrån den abortsökande och vara god och säker för denne.

Idag ifrågasätts aborträtten från flera håll och myter och faktafel sprids om den vård som bedrivs. Frågan om införande av vårdvägran genom samvetsklausul drivs av ett organiserat abortmotstånd. Samvetsklausuler skulle om det infördes, få förödande konsekvenser för såväl den vårdsökande som för abortvården i Sverige.

Vården vid abort ska utformas efter kvinnors behov och ges med hög kvalitet, hög tillgänglighet och hög kompetens. Den vårdsökande ska bemötas med respekt och ett icke-stigmatiserande förhållningssätt.

RFSU kommer likt en patientförening, verka för en god vård garanteras i samband med abort.

RFSU VILL SE:

- En tillgänglig abortvård med säkra metoder i hela landet året runt.
- Abortvård och abortmetoder som utgår från kvinnors och transmäns behov.
- Minskat stigma för personer som gör abort.
- En svensk hälso- och sjukvård fri från vårdvägran.

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

FÖRBÄTTRINGAR KRÄVS FÖR EN TRYGG OCH SÄKER GRAVIDITET, FÖRLOSSNINGSVÅRD OCH EFTERVÅRD

Sverige är ett av de länder med lägst mödradödlighet i världen. Att föda barn i Sverige idag borde vara förknippat med trygghet och förväntan. Men förlossningsvården lider av resursbrist och många känner därför en oro inför sin förlossning.

Många tvingas fundera över om de kommer att få plats på den enhet de önskar och om de kommer hinna fram till förlossningen i tid. Födande i Sverige saknar idag rätten och möjligheten att välja mellan olika alternativa vårdformer utifrån de egna behoven och önskemål. RFSU menar att kvinnor är kapabla att besluta om sin egen kropp, även när det gäller valet av förlossningsvård.

Eftervården är på många ställen bristfällig och har i vissa fall upphört helt. Det får konsekvenser och riskerar att bristningar eller andra skador vid förlossningen inte uppmärksammas, eller att depressioner inte identifieras. Genom eftervård kan också stöd ges i frågor om sexualitet efter förlossningen.

RFSU kommer att verka för att vården för gravida och födande blir sammanhängande, tillgänglig, nära och jämlik över hela landet. Vården ska utgå från den gravidas och en eventuell partners behov och önskemål.

RFSU VILL SE:

- Ett samhälle där gravida vet var de ska föda och att plats garanteras i det egna länet.
- En barnmorska per födande under förlossningen.
- En utbyggd förlossningsvård som innefattar fler vårdformer.
- Rätt till eftervård upp till ett år efter förlossningen.

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

RIKTADE INSATSER FÖR ATT BÄTTRE NÅ MÄN I FRÅGOR SOM RÖR SEXUELL HÄLSA

Killar och män söker vård i lägre utsträckning än tjejer och kvinnor. Det gäller inte minst i frågor som rör sexualitet.

Det saknas självklara vägar in i vården och på många platser i Sverige saknas särskilda andrologimottagningar. Samtidigt finns stora behov hos målgruppen av samtal för att förebygga könssjukdomar och oönskade graviditeter.

RFSU ska arbeta för riktade preventiva insatser för killar och män för att öka deras sexuella hälsa och välbefinnande.

RFSU VILL SE:

- Att ungdomsmottagningar och andra vårdinstanser når killar i större utsträckning än vad som görs idag genom anpassade och riktade insatser, t.ex. via särskilda öppettider, utåtriktad verksamhet och via internet.
- Att elevhälsan når fler killar med preventiva insatser.
- Ett ökat antal andrologi- och sexologimottagningar i Sverige.

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

SEXOLOGISK KUNSKAP INOM VÅRD OCH OMSORG FÖR EN GOD OCH JÄMLIK VÅRD

Sexualiteten är en central del av människors liv och välbefinnande. Sexuell hälsa är beroende av hälsan i övrigt på samma sätt som den generella hälsan påverkar den sexuella hälsan.

Personal inom vård och omsorg har en viktig roll i att främja sexuell hälsa och förebygga sexuell ohälsa. Flertalet saknar utbildning i sexologi och känner en osäkerhet inför att beröra frågor om sexualitet. Frågor om hur sjukdom eller medicinering påverkar den lust och förmåga förblir därför ofta obesvarade, liksom att upptäcka personer i riskutsatta positioner.

RFSU kommer verka för att den sexologiska kompetens inom vård och omsorg stärks för en bättre och jämlikare vård.

RFSU VILL SE:

- Obligatorisk sexologisk kunskap för alla yrkesutövare inom vård och omsorg.
- Kortare utbildningsinsatser redan nu i avvaktan på förändrade läroplaner och att vårdgivare ansvarar för att detta sker.
- Att kommuner och landsting ska ställa krav på samtliga vårdgivare att sexuellt välbefinnande finns med som indikator i samtliga brukar- och patientenkäter.
- Att folkhälsomyndigheten som kartlagt vilka utbildningar som innehåller sexologi, ska fortsätta arbetet med att nu ställa krav på att förändringar sker.

Sverige behöver en politik där alla familjer oavsett hur de ser ut, har samma möjligheter och samma skydd i lagen. Så är det inte idag. Mycket återstår för att de familjer som faller utanför den tvåsamma heteronormen ska ha samma rättigheter.

Idag ser RFSU ett ökat motstånd från socialkonservativa, nationalistiska och högerextrema ideologier i Sverige och övriga Europa, där deras mer konservativa syn på familjen leder till att kvinnor och hbtq-personers rättigheter ifrågasätts och inskränks. RFSU vill inte bara försvara dagens familjepolitik. RFSU kommer fortsätta arbeta för en mer progressiv familje- och sexualpolitik.

EN FAMILJEPOLITIK FÖR ALLA FAMILJER

Under en lång tid har kärnfamiljen, bestående av ett heterosexuellt gift sammanboende par förenade i en kärleksrelation och med gemensamma barn, varit normen för en familj. Trots att familjer idag, och även tidigare, haft en mycket större variation så är det juridiska systemet uppbyggt utifrån denna norm och kärnfamiljen har därför en särställning i lagen.

På senare år har försök gjorts för att fler samlevnadsformer ska ges samma värde och status, men grundnormer genomsyrar fortfarande lagstiftningen.

RFSU kommer att arbeta för att alla samlevnadsformer ges samma värde och status, inte minst i lagstiftningen.

RFSU VILL SE:

- Samma rättigheter och skydd i lagen för stjärn- och kärnfamiljer.
- Att barn oavsett familjeform, ges samma möjlighet till nära relationer till de vuxna i dess närhet.
- Att Sverige slår vakt om alla människors lika värde och att politiker inte kompromissar bort rättigheter.

FAMILJEPOLITIK

EN JÄMSTÄLLD FÖRÄLDRAFÖRSÄKRING

Sverige behöver en föräldraförsäkring som kan möta behoven i dagens samhälle.

Det finns fördelar med en individualiserad föräldraförsäkring utifrån ett mål om ökad jämställdhet. En individualiserad försäkring som innebär att dagar fördelas jämt mellan vårdnadshavarna leder också till att barn får en närmare relation till sina föräldrar.

Samtidigt behöver en modern föräldraförsäkring också utformas så att olika familjer kan innefattas. Inte minst stjärnfamiljer och ensamstående föräldrar. Därför behöver det också vara ett flexibelt system.

RFSU kommer att arbeta för en föräldraförsäkring som möter behoven hos olika familjeformer.

RFSU VILL SE:

En jämställd föräldraförsäkring där stjärnfamiljer och ensamstående inte missgynnas.

En föräldraförsäkring som möjliggör att föräldradagar kan överlåtas till en vidare krets av personer än idag.

EN KÖNSNEUTRAL FÖRÄDRASKAPSLAGSTIFTNING

Sverige har en föräldrad föräldrabalk som utgår från kärnfamiljsnormen. Allt eftersom samhället utvecklats har fler grupper lagts till och inkluderats i föräldraskapslagstiftningar genom specialparagrafer. RFSU anser att det är dags att bygga en ny föräldraskapslagstiftning från grunden, något som behövs både för att inkludera fler och för att förenkla juridiken.

Att införa en könsneutral föräldraskapslagstiftning skulle innebära både en enkel och rättssäker lagstiftning för alla föräldrar oavsett könsidentitet och sexuell läggning. Istället för att fokusera på juridisk könstillhörighet skulle den ange rättigheter och skyldigheter utifrån olika relevanta händelser i föräldraskapet.

RFSU kommer att driva på frågan om en ny föräldrabalk.

RFSU VILL SE:

- En könsneutral föräldrabalk.
- Att Sverige, i avvaktan på en könsneutral föräldrabalk, tar bort befintliga diskriminerade regler vid föräldraskap som drabbar personer pga. sexuell läggning eller könsidentitet.
- Att Sverige använder begreppet förälder som juridiskt begrepp, istället för mor och far som används idag.

SEXUALUPPLYSNING

En kunskapsbaserad och allsidig sexualupplysning främjar jämlikhet och jämställdhet. En bra sexualupplysning måste ge kunskap om hur kroppen fungerar, njutning, normer kring sexualitet och ömsesidighet och möjliggöra samtal om relationer och känslor bland mycket annat. Skolornas sex- och samlevnadsundervisning är central när det gäller att främja sexuell hälsa och förebygga sexuellt våld, trakasserier och kränkningar.

GOD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH OMSORG

Grundläggande för en god och jämlik sexuell och reproduktiv hälsa genom hela livet är befolkningens rätt till och statens skyldighet att tillgodose tillgången till en god hälso- och sjukvård och omsorg. Den sexuella och reproduktiva hälsan i Sverige är idag ojämnt fördelad. Kunskap om sexualitet måste vara en central del inom hälso- och sjukvården för att möta de olika behov som finns.

FAMILJEPOLITIK

Sverige behöver en politik där alla familjer oavsett hur de ser ut, har samma möjligheter och samma skydd i lagen. Så är det inte idag. Mycket återstår för att de familjer som faller utanför den tvåsamma heteronormen ska ha samma rättigheter.

Idag ser RFSU ett ökat motstånd från socialkonservativa, nationalistiska och högerextrema ideologier i Sverige och övriga Europa, där deras mer konservativa syn på familjen leder till att kvinnor och hbtq-personers rättigheter ifrågasätts och inskränks. RFSU vill inte bara försvara dagens familjepolitik. RFSU kommer fortsätta arbeta för en mer progressiv familje- och sexualpolitik.

GÖR SKILLNAD. BLI MEDLEM.

RFSU är en medlemsorganisation där du kan engagera dig i lokala, nationella och internationella frågor.

Läs mer om RFSU på rfsu.se

